

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 3P/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5922200123
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Krajčiová
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2022:5922200123.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Renátou Krajčiovou vo veci starostlivosti súdu o mal. G. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako otec, zast. kol. opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, IČO: 30794536, dieťa rodičov: RNDr. G. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX a C. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Na T. 1, A., v konaní o obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností, uloženie výchovného opatrenia a o ďalšom vzdelávaní mal. dieťaťa, začaté ex offo, za účasti prokurátora, takto

rozhodol:

I. E. o b m e d z u j e rodičom výkon rodičovských práv a povinností k maloletému G. W., nar. XX.XX.XXXX, a to zastupovanie v oblasti zabezpečenia školského vzdelávania maloletého dieťaťa - pri právnych úkonoch súvisiacich so zmenou formy vzdelávania maloletého dieťaťa na základe záverov diagnostických vyšetrení a odporúčania Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie, Bystrická cesta 14, 034 01 Ružomberok zo dňa 02.06.2021 v bežnej triede Základnej školy Andreja Hlinku, Černovských Martýrov č. 29, 034 06 Ružomberok - Černová formou individuálnej integrácie ako žiaka s mentálnym postihnutím - variant A a v oblasti šetrenia zdravotného stavu v súvislosti so vzdelávaním maloletého dieťaťa.

II. E. v rozsahu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností u s t a n o v u j e maloletému G. W., nar. XX.XX.XXXX opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, IČO: 30794536, ktorý bude maloleté dieťa zastupovať v oblasti zabezpečenia školského vzdelávania maloletého dieťaťa - pri právnych úkonoch súvisiacich so zmenou formy vzdelávania maloletého dieťaťa na základe záverov diagnostických vyšetrení a odporúčania Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie, Bystrická cesta 14, 034 01 Ružomberok zo dňa 02.06.2021 v bežnej triede Základnej školy Andreja Hlinku, Černovských Martýrov č. 29, 034 06 Ružomberok - Černová formou individuálnej integrácie ako žiaka s mentálnym postihnutím - variant A a v oblasti šetrenia zdravotného stavu v súvislosti so vzdelávaním maloletého dieťaťa.

III. E. v y l u č u j e konanie o uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. - dočasne odňať maloletého G. W., nar. XX.XX.XXXX zo starostlivosti otca a nariadiť maloletému dieťaťu výchovné opatrenie - pobyt v zariadení CDR na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, najdlhšie na dobu 6 mesiacov a konanie o ďalšom vzdelávaní maloletého dieťaťa G. W., nar. XX.XX.XXXX na samostatné konanie.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením č.k. 3P/15/2021-23 zo dňa 22.09.2021 súd začal konanie podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. o uložení výchovného opatrenia - dočasne odňať mal. G. W., nar. XX.XX.XXXX zo starostlivosti otca C. W., nar. XX.XX.XXXX a nariadiť mal. dieťaťu výchovné opatrenie - pobyt v zariadení CDR na účely zabezpečenia odbornej pomoci dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa najdlhšie na dobu 6 mesiacov a podľa § 38 ods. 2 písm. b) zákona o rodine - obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičom mal. G. W., nar. XX.XX.XXXX v oblasti zabezpečenia školského vzdelávania a otázky zdravotného stavu v súvislosti so vzdelávaním. Uznesením č.k. 3P/15/2021-198 zo dňa 30.11.2021 súd uložil otcovi mal. dieťaťa G. W., nar. XX.XX.XXXX, výchovné opatrenie podľa § 37 ods.2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine) - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu v oblasti zabezpečenia školského vzdelávania mal. dieťaťa G. W., nar. XX.XX.XXXX na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, IČO: 30794536. Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia súd uložil otcovi mal. dieťaťa G. W., nar. XX.XX.XXXX povinnosť spolupracovať so školou. V ostatnej časti súd konanie vylúčil na samostatné konanie. Uznesením č.k. 3P/3/2022-54 zo dňa 08.02.2022 súd začal konanie o ďalšom vzdelávaní mal. G. W., nar. XX.XX.XXXX.

2. Okresná prokuratúra Ružomberok vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 31.01.2022 uviedla, že podľa jej názoru súd svojím postupom využil zákonné možnosti k tomu, aby mal. G. mohol byť plne účastný povinnej školskej dochádzky bez zmeny jeho domáceho zázemia, nakoľko takéto vzdelávanie by bolo v najlepšom záujme mal. dieťaťa. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok však vyplýva, že zákonný zástupca maloletého počas jemu uloženému výchovnému opatreniu neprejavil záujem a iniciatívu riešiť problémy svojho syna a zabezpečiť mu špeciálne potreby v oblasti vzdelávania, vzhľadom k jeho diagnóze, čím nepristupuje k plneniu povinnej školskej dochádzky svojho syna zodpovedne. Za účelom zistenia účasti mal. G. W. na vyučovaní (jeho dochádzky a prípravy) navrhla vyžiadať do súdneho spisu správu riaditeľky príslušnej základnej školy a následne na pojednávaní rozhodnúť o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok. Zároveň uviedla, že trestné stíhanie C. W. pre prečin Ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona, nie je v súčasnej dobe ukončené, nakoľko po zmene právnej kvalifikácie na prečin podľa § 211 ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona bolo postúpené na Okresné riaditeľstvo PZ Ružomberok, odbor kriminálnej polície (vedené pod ČVS:ORP-16/VYS-RK-2022), pričom vec je v štádiu vypracovania doplneného znaleckého posudku.

3. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní k udalostiam, ku ktorým došlo ohľadom mal. dieťaťa a jeho vzdelávania od decembra 2021 doposiaľ, k sociálnemu poradenstvu, k spolupráci s UPSVR Ružomberok, konkrétne s Mgr. Katarínou Zapachovou, uviedol, že sa normálne porozprávali. Povedal jej, že týmto veciam neverí, nejakému poradenstvu, psychológom, ale chlapec nemá teoreticky uzavreté známky, naffkali mu tam samé päťky. Keby aj dačo vedel, aj tak mu dajú tak, aby to vyšlo tak, ako mu to vyšlo na pol roka. Dali mu otázky, na ktoré nevedel odpovedať. Chlapec chodí do školy, dal ho tam, on tam chodí rád. Keď bol on v nemocnici, chlapec mal soplíky, tak ho nechal doma s tým, že nemal kto sa mu venovať ani s učením, bude to musieť s ním potom všetko dobrať. V nemocnici bol hospitalizovaný od 27.01.2022, kedy nastúpil a 29.01.2022 už išiel domov. Venoval sa príprave chlapca na komisionálne skúšky, chcel, aby urobil ten test aj za prítomnosti iných osôb, ale nebol záujem. V škole zneužijú pri hodnotení to, čo je jeho hendikep. Chcel byť prítomný pri týchto skúškach, ale nebol o to záujem. Na otázku sudkyne, prečo žiadal vrátiť doklady, ktoré podpísali ohľadom zmeny formy vzdelávania dieťaťa na integrovanú formu vzdelávania, otec uviedol, že chlapec nie je ľudovo povedané debil. V tomto štáte dochádza k porušovaniu ústavy, práva na vzdelanie a právo na dôstojný život. Chlapec sa dokáže naučiť, potrebuje len komunikáciu, on zostal len s ním, bez matky, potrebuje cítiť, že ho má niekto rád. Človek vie vycítiť, že druhý je chladný. Došlo už k narušeniu vzťahov v rámci jeho rodiny.

4. Svedkyňa Mgr. R. L., riaditeľka ZŠ A. Hlinku v Ružomberku - Černovej, k vývoju situácie ohľadom vzdelávania mal. G. po 10.11.2021, kedy tento začal chodiť do školy, nastúpil do školy, odkázala na správu, ktorá bola súdu zaslaná. Vtedy sa dohodli s otcom na spolupráci, na vzájomnej spolupráci, boli dohodnuté jednotlivé kroky pre nich aj pre otca. Oni ich kroky splnili, zo strany otca niektoré kroky boli splnené a niektoré nie. Spolupráca s rodičom trvala od 10.11. do 23.11.2021. Od tohto dátumu žijú presne to isté, čo predtým. Rodič nekoná v záujme dieťaťa, je to proti jeho vývoju a nad mentálnu úroveň. Vtedy po nástupe dieťaťa do školy im otec odovzdal správu z ČŠPP Ružomberok. Na základe odovzdanej správy pripravovali kroky na zmenu formy vzdelávania. Vtedy súhlasili s tým, aby dieťa bolo vzdelávané v bežnej škole variant A, tieto kroky im zabrali veľa času. Pripravili niektoré materiály. Prvým

krakom k prechodu bolo podpísanie žiadosti na zmenu. Toto otec odmietol podpísať 23.11.2021, potom mal otec osobitné stretnutie s p. Q., podpísal to, avšak potom si začal opakovanú žiadať vrátenie týchto papierov naspäť. Ani nevedeli, ktoré papiere žiada vrátiť, až to vyústilo do momentu, kedy prišiel do školy, viac krát to bolo neohlásene, potom sa stalo to, že odmietol opustiť budovu, on vlastne vstúpil do tej budovy bez povolenia, nebolo to po vzájomnej dohode. Išlo o to, že žiadal si vrátiť papier, oni ale tento dokument riadne evidovali, takže nie je to také jednoduché vrátiť, avšak v nadväznosti na pocit ohrozenia mu potom tieto doklady napokon vrátili a aj v nadväznosti na komunikáciu so školským úradom. O spolupráci s otcom nemôže byť ani reč. Od novembra, ako dieťa navštevuje školu, nie je vzdelávané tak, ako si zasluhuje, teda tým je porušený zákon. Rodič napriek tomu, že sa o dieťa stará, robí s ním domáce úlohy, vytvára negatívny vzťah ku ženám u dieťaťa, presúva to na dieťa. Otvorene sa pred dieťaťom vyjadruje proti ženám a dieťa ho imituje. Dieťa sa niekoľkokrát vyjadrilo, že ženy sú sprosté. Na ich škole učia len ženy. Stane sa, že dieťa niekedy chodí v bežnom oblečení a smrdí. Toto sa stalo cca 2 týždne, jeden týždeň asi v decembri 2021 a jeden týždeň v januári 2022. Dieťa nemá hygienické návyky, neumýva si ruky po WC, šprtá si v nose, dotýka sa kade tade aj pohlavných orgánov. Netvrdím, že to nie je prirodzené pre dieťa, ktoré sa vyvíja, ale upozorňovali ho na to viac krát. Chlapec nevie odpovedať na otázku, ktorá mu je položená. Takisto keď má odpisovať z tabule, nedokáže odpísať. Je povzbudzovaný, aby robil, ale väčšinou nerobí. Spolupráca s otcom nie je. Nepodpisuje dokumenty, útoky a obťažovanie učiteľov z jeho strany. Odmietol si prevziať učebnice 5. ročníka, kúpil učebnice za svoje peniaze do 6. ročníka. Potom obviňoval ich, že školstvo ho oberá o peniaze. Pri každom hodnotení dieťaťa dochádza k preexponovaniu správania rodiča. Dieťa momentálne prechádza komisionálnymi skúškami za prvý štvrťrok školského roka. Dieťa chýbalo takmer celý štvrťrok. On na toto dostal čas, aby to dobral. Prvý mesiac, keď vstúpil do školy, mal adaptačný proces, čiže nebol hodnotený. Začal byť hodnotený až za obdobie od decembra, teda za to obdobie, čo bol prítomný v škole. Bolo mu predĺžené klasifikačné obdobie, nakoľko nebolo možné ho hodnotiť do pol roka a teraz dochádza ku skúškam. Niektoré komisionálne skúšky sa popresúvali, zatiaľ robil tri komisionálne skúšky, výsledky sú dejepis, geografia a matematika, dejepis 5, matematika 5, geografia 4. Čaká ho anglický jazyk a následne ostatné predmety. Dieťa v zákone by malo byť vzdelávané podľa variantu A, v tom variante sú zúžené predmety hlavné zo 6 na 3, to znamená učil by sa tam iba slovenčinu, matematiku a vlastivedu + výchovy. Aktuálne ho zaťažujú 6 predmetmi. Vo variante A vôbec nie je cudzí jazyk. Zatiaľ ide byť hodnotený z anglického jazyka. Na hodine nerobí absolútne nič, nerozumie učivu. Dieťa aktuálne nielenže stagnuje, ale je priam v regrese. Odporučila, aby boli prizvaní odborníci, ktorí správu vypracovali, aby sa vyjadrili k jeho mentálnej úrovni. K variantu A v bežnej škole svedkyňa uviedla, že v správe centra je uvedené, že dieťa by malo byť vzdelávané buď v špeciálnej škole alebo v bežnej základnej škole s variantom vzdelávania A. V prípade by mal rozhodnúť súd. Súhlasili s tým, aby dieťa bolo vzdelávané vo variante A v bežnej základnej škole, to nie je v jeho prospech ani v prospech ostatných detí, nakoľko v tejto triede sú dve integrované deti a tri vedené deti. V prípade, že G. bude začlenený vo variante A v tej triede, učiteľ bude musieť zvládnuť za 45 minút 3 rôzne vzdelávacie programy, čo je za pomoci asistenta neúnosné. Asistent nehodnotí, nevysvetľuje, ale slúži ako pomoc. V tejto triede, hoci otec o asistenta nepožiadaval, tento mu bol pridelený a na niektorých hodinách ho má osobitne len pre seba. Taktiež mu bolo poskytnuté aj doučovanie predmetov, z ktorých mal komisionálnu skúšku. Toto bolo žiaľ neefektívne, nakoľko ideme nad jeho sily, nad jeho rámec. Poukázala na to, že po návrate dieťaťa do školy došlo k určitému regresu, napr. tie zvuky, čo uvádzala, to predtým nebolo v takej miere. V tomto štádiu aktuálne by mala byť prvá voľba špeciálna škola a nie integrácia v bežnej škole, to znamená zloženie žiakov v triede, kde sú rôzne vzdelávacie programy, ktoré bude musieť učiteľ zvládnuť. Opätovne poukázala na správanie dieťaťa a na jeho koncentráciu počas dňa, na to, že on v rámci svojej diagnózy potrebuje viac relaxačných chvíľ, ktoré mu nebudú vedieť umožniť. Keby došlo k zmene formy vzdelávania, tak by mal asistenta. Úväzok asistenta je však 23 hodín, to nebude stačiť, čiže bude sa musieť pridať z úväzku iného asistenta. Nebude to stačiť, pretože vo variante A je 26 hodín v aktuálnom ročníku. Rodič nesúhlasí s výsledkami výchovno-vzdelávacieho procesu.

5. Svedkyňa Mgr. C. D., triedna učiteľka mal. G. W., 5. ročník uviedla, že má prehľad o situácii ohľadom vzdelávania mal. G., pozná ho už aj z 1. stupňa, učila ho náboženstvo, bola zástupkyňou školy. Aktuálne je to ohľadom vzdelávania G. veľmi ťažké. Na vyučovaní je nesústredený, má vyložené nohy, nekoná podľa pokynov učiteľov, absolútne. Na vyučovacej hodine je prítomný asistent učiteľa a tento pomáha aj G.ovi. Je to asistent pre triedu, je tam v tejto triede jeho spolužiak autista. Tento asistent sa prevažne venuje v prevažnej miere práve tomuto autistovi, ale pomôže aj G.ovi. V záujme pomôcť mal. G.ovi s jeho vzdelávaním majú ešte ďalšieho asistenta, ktorý 5 hodín týždenne pomáha iba G.ovi. Celkovo to je tak, že je to neprimeraná záťaž na G.. On to učivo nezvláda. Keď sa aj asistent venuje G.ovi na hodine,

tak výsledkom je len to, že G. prepíše to, čo mu asistent povie. U G. je krátkodobá pamäť, snaží sa niečo naučiť, na dlhšie si to nezapamätá. Čo sa týka použitia nadobudnutých vedomostí, tak to už nie je vôbec žiadne. Na matematike slovné úlohy vôbec nedá. Na to, aby predchádzali takýmto pocitom frustrácie, či u maloletého, ale vidieť to aj na rodičovi, poskytujú vlastné možnosti, ako G.ovi pomôcť. Po prvé je to pomoc asistenta. Keď nastúpil konečne do školy 10.11.2021, poskytli mu adaptačný proces, aby nemal pocit neúspechu, tak nebol hodnotený do konca novembra. Tiež mu poskytli pomoc špeciálnej pedagogičky. Tiež mu poskytli pomoc doučovania po vyučovaní. Tiež mu ponúkli pomoc kopírovania, príp. keď si zabudol nejaké pomôcky, tak mu ich poskytli. Ona opakovane upozorňovala otca, že dáva neprimeranú záťaž na G.. Ukazuje sa tu možnosť, že konečne by mohli pracovať podľa správy, ktorú dostali z centra poradenstva, čiže poskytovať mu primerané vzdelanie vzhľadom k jeho diagnóze. Rodič toho 10.11.2021 súhlasil, že bude spolupracovať s nimi v zmysle uvedenej správy. Ale keď potom o dva týždne zorganizovali stretnutie a chceli riešiť podpis konkrétnych dokumentov prechodu na variant A formy vzdelávania, tak otec s týmto nesúhlasil. Prezentoval to tak, že odmieta mentálnu retardáciu dieťaťa, že by tohto chlapca zradil. Vzdelávanie chlapca nie je v jeho prospech. Určite odporúčajú, aby bol chlapec vzdelávaný v špeciálnej škole, kde sú na to vytvorené podmienky. Čo sa týka aktuálnej situácie, u chlapca je regres. Poukázala na nedostatočné hygienické návyky, ďalej tie klasické tiky, ktoré vyplývajú z tej správy. To znamená, že potrebuje behať po triede. Socializácia maloletého v triede so spolužiakmi je minimálna. Komunikácia od G. vychádza len z toho, že sa pekne postaví. On už je potom len v takom vlastnom svete, buď sa smeje z niečo alebo rozpráva sám so sebou. Spolužiaci sú vedení k tomu, aby mu pomáhali, ale zo strany G. nie je taká spätná väzba vo vzťahu k týmto spolužiakom. V škole sa snažia o pomoc rodičovi ohľadom tohto vzdelávania. Oni si našťudovali, čo treba pre variant A, ale vždy všetko zlyhalo na komunikácii s rodičom. Rodič ústne sľúbi, že s tým súhlasí, následne však od toho odstúpi. Najvhodnejšia forma vzdelávania nie je formou integrácie v bežnej škole, ale vzdelávaním v špeciálnej škole, pretože to zlyháva na komunikácii s rodičom, rodič nesúhlasí so zmenou formy vzdelávania. Predpokladajú, že v špeciálnej škole by mohol mať G. individuálny prístup. Určite by tam boli jednoduchšie osnovy. Oni to aj chceli tak, aby dieťa bolo vzdelávané u nich cez variant A, ale otec s tým nesúhlasil. On obvinil aj pani Q., že ten prvý papier čo podpísal, tak podpísal pod nátlakom. Na otázku, či by podľa jej názoru dieťa mohlo napredovať vo variante A na bežnej škole, keď si odmyslí to, že by nerozhodoval rodič, uviedla, že je to pre nich nová situácia. V triede je ťažká situácia, sú tam dvaja integrovaní. To je G.ov ešte ďalší spolužiak, a potom ešte traja vedení. Učiteľ, ktorý by vyučoval v tej triede, musel by robiť tri prípravy pre žiakov bežnej triedy, pre G. a pre autistu. Napriek tomu, keďže majú špeciálnu pedagogičku, tak to chceli skúsiť. Spolupráca s rodičom nebola, preto to možné nebolo. Možno by tam napredovanie bolo, pokiaľ by bol takýto špeciálny prístup. Viac sa momentálne ale prikláňajú k tej možnosti, že v špeciálnej škole by dieťa mohlo napredovať viac. V G.ovej triede je 12 detí, je to malá trieda, možno by to bolo možné.

6. Matka sa pojednávania nezúčastnila, svoju neúčasť ospravedlnila, pojednávanie odročiť nežiadala. V písomnom vyjadrení odkázala na svoje stanovisko na pojednávaní dňa 30.11.2021 - súhlasné stanovisko k vzdelávaniu mal. dieťaťa integrovanou formou v bežnej škole za účasti asistenta, s čím má sama ako pedagogička skúsenosť.

7. Súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil listiny založené v spise, a to najmä správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zo psychologickkej intervencie vo veci výchovného opatrenia uloženého otcovi zo dňa 18.01.2022, správa Základnej školy Andreja Hlinku, Ružomberok - Černová zo dňa 02.02.2022 a jej doplnenie na výzvu súdu zo dňa 07.02.2022, znalecký posudok MUDr. Stanislava Kollára, znalca z odvetvia psychiatria č. 30/2022 vo veci vyšetrenia duševného stavu obvineného C. W., stíhaného za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona a za prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, ako aj s obsahom pripojených spisov vo veci starostlivosti o mal. dieťa, a to najmä sp.zn. 3P/15/2021 a 3P/61/2020.

8. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Podľa § 38 ods. 2 písm. c), ods. 3 Zákona o rodine:

(2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

(3) V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

Podľa § 39 ods. 3 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k obidvom rodičom alebo k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu opatrovníka podľa § 60.

Podľa § 60 ods. 1 Zákona o rodine, okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 61 ods. 1,2 Zákona o rodine:

(1) Opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

(2) Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

9. Rodičia mal. dieťaťa sú rozvedení rozsudkom zo dňa 31.10.2014. Mal. dieťa bolo na čas po rozvedení manželstva zverené do osobnej starostlivosti otca, zároveň bolo upravené, že zastupovať mal. dieťa budú obaja rodičia. Stretávanie matky s mal. dieťaťom bolo taktiež upravené, avšak neprebíha vôbec - rodičia sú dlhodobo v konflikte.

10. Vzhľadom na zistené nedostatky v oblasti zabezpečovania vzdelávania mal. dieťaťa zo strany otca tunajší súd rozhodol o uložení výchovného opatrenia - napomenutia rodičov mal. dieťaťa uznesením zo dňa 22.04.2021. Už v tom čase súd definoval základný problém u otca, a to neschopnosť či nechotu akceptovať mentálny stav maloletého, ktorý bol objektívne zistený na základe vykonaného vyšetrenia v CPPPaP, Ružomberok v máji 2019. Súd v nadväznosti na prijaté opatrenie očakával predovšetkým od otca prejav rodičovskej zodpovednosti s cieľom vytvorenia pre maloletého najvhodnejších podmienok vzdelávania v spolupráci so školou. Následkom postoja otca sa situácia skomplikovala - neospravedlnené absencie, neúčast' na komisionálnych skúškach. Prístup matky v čase tohto rozhodovania súdu bol úplne pasívny. Súd zdôraznil, že toto výchovné opatrenie je výstrahou pre rodičov, pričom ďalšie zotrvanie rodičov v ich doterajšom prístupe pri zabezpečovaní výchovy maloletého v oblasti vzdelávania, bude mať za následok prijatie prísnejších opatrení súdom. Súd mal za to, že je potrebné v prvom rade a čím skôr realizovať aktuálne vyšetrenie maloletého v ČŠPPaP, aby na základe odporúčania tohto subjektu škola prispôsobila vzdelávanie maloletého jeho špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám.

11. V nadväznosti na uvedené rozhodnutie súdu bolo zistené, že otec s mal. dieťaťom absolvoval vyšetrenie v ČŠPPaP v Ružomberku a dňa 02.06.2021 bola vyhotovená správa. Túto správu však otec odmietol doručiť škole, následkom čoho táto nemohla prijať opatrenia na zabezpečenie vzdelávania mal. dieťaťa v súlade s jeho výchovnovzdelávacími potrebami zmenou formy vzdelávania. Nakoľko táto správa bola doručená aj matke, matka ju síce predložila škole, z dôvodu konfliktu medzi rodičmi mal. dieťaťa, matka ďalej nepokračovala v komunikácii so školou a žiadala na predloženú správu neprihliadať. Na začiatku školského roka 2021/2022 mal. dieťaťa nenastúpilo do školy, pričom sa nezúčastňovalo vôbec vyučovania cca v období 2 mesiacov, čo otec odôvodnil odmietaním nástupu do 5. ročníka, dožadoval sa nástupu dieťaťa do 6. ročníka, čo však nebolo možné vzhľadom k tomu, že dieťa sa nezúčastnilo komisionálnych skúšok. Táto skutočnosť dlhotrvajúcich absencií dieťaťa v škole vo vzťahu k otcovi je riešená v trestnom konaní - otec je podozrivý zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže v zmysle § 211 ods. 3 písm. a/ Trestného zákona. Až po pojednávaní na tunajšom súde, ktoré sa konalo dňa 09.11.2021, kde bolo otcovi vysvetlené, že tento jeho prístup je v rozpore so záujmom mal. dieťaťa a ponúknutá spolupráca psychologičky Mgr. L. Q. z RPPS Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, otec okamžite zjednal nápravu - od 10.11.2021 mal. dieťa začalo chodiť do školy do 5. ročníka, čo trvá doposiaľ.

12. Tunajší súd rozhodol o uložení výchovného opatrenia - sociálneho alebo iného odborného poradenstva otcovi mal. dieťaťa uznesením zo dňa 30.11.2021. Úlohou uloženého výchovného opatrenia sociálneho alebo iné odborného poradenstva bolo viesť otca k zabezpečeniu vzdelávania mal. dieťaťa v súlade s jeho špecifickými potrebami pri využití všetkých zákonných možností k tomu danými v našom právnom poriadku, aby mal. dieťa počas vyučovania, ako aj pri príprave naň sa cítilo komfortne, motivovane k plneniu všetkých školských povinností, aby primerane napredovalo, a to v situácii, kedy mal. dieťa čaká ešte vykonanie komisionálnych skúšok vzhľadom ku skutočnosti, že za obdobie 1. štvrtroka školského roka 2021/2022 nebolo vôbec hodnotené. Predovšetkým bolo potrebné

čím skôr ustáliť vhodnú formu vzdelávania mal. dieťaťa, aby tieto skúšky nepredstavovali pre mal. dieťa nadmernú záťaž. Subjekt určený rozhodnutím súdu, ktorý bude poskytovať toto poradenstvo je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, kde na referáte poradensko-psychologických služieb pôsobí psychologička Mgr. L. Q., s ktorou už otec s mal. dieťaťom boli v kontakte skôr. Opätovne bola otcovi stanovená povinnosť spolupracovať so školou. Súd bol toho názoru, že postupným ukladáním výchovných opatrení od miernejších k prísnejším tak ako sú uvedené v ustanovení § 37 ods. 2, 3 Zákona o rodine v tomto prípade sa dospeje k riešeniu, hoci možno to bude trvať dlhšiu dobu, avšak pre súd je určujúce hľadisko prevencie ujmy na psychike dieťaťa. Je potrebné citlivo vyvažovať potrebu dieťaťa súvisiacu so vzdelávaním a potrebu dieťaťa súvisiacu s jeho silnou citovou väzbou k otcovi.

13. V nadväznosti na uvedené rozhodnutie súdu bolo zistené, že zo strany otca za súčinnosti Mgr. L. Q., psychologičky RPPS Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny napokon došlo dňa 10.12.2021 k podpisu žiadosti o zmenu formy vzdelávania mal. dieťaťa - vzdelávať mal. dieťa formou individuálnej integrácie ako žiaka s mentálnym postihnutím - variant A, avšak ku koncu roku 2021 začal sa otec naliehavo dožadovať vydania tejto listiny od školy, k čomu skutočne došlo dňa 20.01.2022, t.zn. mal. dieťa je vzdelávané naďalej v bežnej škole bez zmeny formy vzdelávania s prihliadnutím na jeho špeciálne výchovnovzdelávacie potreby, čo je jednoznačne v rozpore s najlepším záujmom mal. dieťaťa. Súd zistil zo správy školy čl.39 a čl.51, výsluch svedkyne Mgr. R. L., riaditeľky školy, výsluchu svedkyne Mgr. Márie Pojezdalovej, triednej učiteľky mal. dieťaťa, že hoci otec vykonáva starostlivosť o mal. dieťa v otázke zabezpečenia nevyhnutných životných potrieb mal. dieťaťa v zásade riadne - až na ojedinelé nedostatky menej závažného charakteru z pohľadu komplexného zabezpečovania potrieb dieťaťa (boli popísané v správe školy), závažný nedostatok bol zistený v oblasti zabezpečenia vzdelávania mal. dieťaťa zo strany otca. Mal. dieťa je vzdelávané v bežnej škole bez realizovania zmeny formy vzdelávania tak, aby zodpovedalo jeho špeciálnym výchovnovzdelávacím potrebám. Následkom čoho mal. dieťa v tejto v škole neprospejeva, má problém v rámci vyučovacieho procesu v škole, nerozumie preberanému učivu, je nesústredené a hoci príprava na vyučovanie v domácom prostredí prebieha, uvedené nepostačuje, mal. dieťa si učivo nepamätá, nevie ho prakticky aplikovať. V konečnom dôsledku mal. dieťa je frustrované z neúspechov v škole, chýba mu motivácia do učenia, ocenenie, pochvala.

14. Súd má za to, že príčinou tohto stavu je prístup otca, ktorý hoci deklaruje stanovisko ponechať mal. dieťa v bežnej škole v snahe zachovať mu čo najširšie možnosti pre jeho ďalší rozvoj v oblasti vzdelávania v budúcnosti, so zmenou formy vzdelávania nesúhlasí. Súd zdôrazňuje, že bez zohľadnenia mentálneho postihnutia dieťaťa a z neho vyplývajúcich špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb dieťaťa to nie je možné uskutočniť. Tento prístup otca však už v súčasnosti spôsobuje mal. dieťaťu ťažkosti a komplikácie, ktorým bolo možné sa vyhnúť, osobitne aj s prihliadnutím k vynaloženej snahe školy, úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Ani doposiaľ uložené výchovné opatrenia súdu miernejšieho charakteru nevedli k relevantnému posunu, hoci čiastkovo situácia vyzerala nádejne, a to jednak keď otec absolvoval s mal. dieťaťom vyšetrenie v ČŠPaP alebo po nástupe mal. dieťaťa do školy dňa 10.11.2021 a napokon po podpise zmeny formy vzdelávania dňa 10.12.2021, v konečnom dôsledku otec vždy svojvoľne vykonaný posun zrušil a situácia ohľadom vzdelávania mal. dieťaťa zostala neriešená. Z uvedeného vyplýva, že spolupráca s otcom v oblasti zabezpečovania vzdelávania mal. dieťaťa nie je možná. K tomuto záveru dospel súd aj s prihliadnutím k záverom psychiatrického skúmania otca v trestnom konaní znalcom MUDr. Kollárom, kde vyplynula osobnostná charakteristika otca - osobnosť abnormne štruktúrovaná s paranoidnými rysmi. Uložené výchovné opatrenie otcovi - sociálne alebo iné odborné poradenstvo doposiaľ neprinieslo želaný účinok, aj keď súd poznamenáva, že k tomuto je potrebné realizovať poradenstvo dlhšiu dobu.

15. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že toho času je nevyhnutné v záujme mal. dieťaťa pristúpiť k realizácii zmeny formy vzdelávania mal. dieťaťa - aby sa mal. dieťa vzdelávalo v špeciálnej forme vzdelávania, a to formou individuálnej integrácie ako žiaka s mentálnym postihnutím - variant A v bežnej škole, ktorú mal. dieťa navštevuje. Preto pokiaľ ani po využití miernejších prostriedkov nápravy daných Zákonom o rodine nepodarilo sa zabezpečiť vzdelávanie mal. dieťaťa tak, aby to bolo v prospech mal. dieťaťa, súd pristúpil k závažnejšiemu zásahu do rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 ods. 2 písm. c/ Zákona o rodine - k obmedzeniu rodičovských práv a povinností obom rodičom mal. dieťaťa, keď stanovil rozsah obmedzenia v zmysle § 38 ods. 3 Zákona o rodine tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda čo do zastupovania v oblasti zabezpečenia školského vzdelávania maloletého dieťaťa - pri právnych úkonoch súvisiacich so zmenou formy vzdelávania maloletého dieťaťa na základe záverov diagnostických vyšetrení a odporúčania Súkromného centra špeciálno-pedagogického

poradenstva a prevencie, Bystrická cesta 14, 034 01 Ružomberok zo dňa 02.06.2021 v bežnej triede Základnej školy Andreja Hlinku, Černovských Martýrov č. 29, 034 06 Ružomberok - Černová formou individuálnej integrácie ako žiaka s mentálnym postihnutím - variant A a v oblasti šetrenia zdravotného stavu v súvislosti so vzdelávaním mal. dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností bol obmedzený rodičom aj čo do zastupovania dieťaťa v oblasti šetrenia zdravotného stavu v súvislosti so vzdelávaním dieťaťa, a to z dôvodu potreby aktualizácie správy z CŠPaP, keď otec v minulosti s mal. dieťaťom odmietal sa podrobiť tomuto šetreniu.

16. Súd má za to, že vzhľadom na pasívny prístup matky, ktorý síce má svoj pôvod v konflikte rodičov, avšak je v rozpore so záujmom mal. dieťaťa, bolo dôvodné obmedzenie rodičovských práv a povinností v uvedenom rozsahu nielen otcovi, ale aj matke.

17. Súd ustanovil v zmysle § 39 ods. 3 Zákona o rodine mal. dieťaťu opatrovníka - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok (§ 60 Zákona o rodine), nakoľko bol obmedzený výkon rodičovských práv (vo vymedzenom rozsahu) obom rodičom. Ustanovený opatrovník bude mal. dieťa zastupovať v rozsahu vymedzenom vo výroku rozsudku tohto rozsudku.

18. Stanovisko školy vzdelávať mal. dieťa v špeciálnej škole ako vyplývalo z výsluchu svedkyne Mgr. R. L., súd vzal na vedomie, avšak v tomto štádiu je toho názoru, že nemožno preskočiť integrované vzdelávanie mal. dieťaťa na Základnej škole v Ružomberku - Černovej, osobitne s prihliadnutím k stanovisku otca vzdelávať mal. dieťa na tejto škole, ktoré prezentoval pred súdom na pojednávaní dňa 09.11.2021. Nie je dôvodné v tomto prípade vylúčiť inkluzívne vzdelávanie mal. dieťaťa v prostredí bežnej základnej školy (uvedená škola je spádová škola mal. dieťaťa). Podľa názoru súdu v opačnom prípade by mohlo dôjsť k diskriminácii dieťaťa na základe jeho zdravotného postihnutia, čo je zakázané (Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím článok 2). Začlenenie mal. dieťaťa v rámci jeho vzdelávania v bežnej škole z hľadiska záujmu mal. dieťa je hodnotnejšie, nakoľko môže mu zaručiť viac pozitív ako vzdelávanie oddelene v špeciálnej škole, je tiež vzájomne obohacujúce, a to pre samotné mal. dieťa rozvojom schopností dieťaťa, ako aj pre kolektív zdravých detí prijímaním odlišností. Z judikatúry súdov vyplýva, že hľadisko najlepšieho záujmu mal. dieťaťa je prvoradé v prípade zaistenia vzdelávania v inkluzívnom prostredí bežnej základnej školy - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Sžo/83/2014 zo dňa 24.09.2015. Táto možnosť je objektívne daná aj v zmysle záverov správy CŠPPaP zo dňa 02.06.2021. Navyše škola už v nadväznosti na pôvodne daný súhlas so zmenou formy vzdelávania otca z 10.12.2021 začala zabezpečovať personálne a materiálno-technické podmienky k zmenenej forme vzdelávania. Z vykonaného dokazovania tiež vyplývalo, že v triede, ktorú mal. dieťa navštevuje, je už jedno integrované dieťa, t.j. škola má skúsenosti so zmenenou formou vzdelávania. Súd vyjadruje presvedčenie, že zmenená forma vzdelávania bude v prospech mal. dieťaťa (iné osnovy, pomalšie tempo výučby, miernejšie hodnotenie žiaka). Súd dodáva, že je vhodné uľahčiť mal. dieťaťu vzdelávanie na škole, kde sa práve nachádza, t.j. v jemu známom prostredí. Nie zanedbateľným faktorom je minimálna vzdialenosť tejto školy bydlisku mal. dieťaťa z dôvodu jednoduchšieho zabezpečenia dochádzky dieťaťa do školy, čo v prípade špeciálnej školy by bolo odlišné (nutné využitie verejnej dopravy, zohľadnenie pracovnej doby otca).

19. Spôsob komunikácie zo strany otca vo vzťahu k škole je nevhodný a neprípustný a je potrebné, aby ho otec korigoval. Aj táto otázka môže byť nadnesená na riešenie v rámci uloženého výchovného opatrenia otcovi - povinnosť podrobiť sa sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu. Podnet školy obsahujúci podozrenie zo spáchania trestnej činnosti otcom - ohrozovanie osôb v priestoroch školy otcom bol postúpený súdom na Okresnú prokuratúru v Ružomberku.

20. V časti začatého konania o uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine a v časti začatého konania o ďalšom vzdelávaní mal. dieťaťa súd rozhodol o vylúčení týchto vecí na samostatné konanie v zmysle § 166 ods.2 CSP v spojení s § 2 ods.1 CMP, nakoľko medzi mal. dieťaťom a otcom existuje silná citová väzba, ktorá podľa názoru súdu v živote dieťaťa predstavuje zdroj bezpečia a istoty a akékoľvek jej narušenie treba citlivo zvažovať. Uvedený aspekt je významný z hľadiska výberu prostriedku nápravy v zmysle Zákona o rodine - podľa názoru súdu uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine je predčasné a momentálne by nebolo v záujme mal. dieťaťa, keďže odňatie dieťaťa zo starostlivosti otca by mohlo vážne zasiahnuť do práv dieťaťa na výchovu otca a destabilizovať ho. Takéto krajné riešenie situácie je v súčasnom období neadekvátne. Za tento postup v aktuálnej situácii nebol ani kolízny opatrovník, ani prokurátor,

nesúhlasné stanovisko bolo prezentované aj zo strany školy. Preto takéto výchovné opatrenie súd v súčasnom období nenariadil. Súd tiež poukazuje, že k zastaveniu konania v uvedených častiach doposiaľ nedošlo, nakoľko až po právoplatnosti tohto rozsudku na základe vykonaných šetrení bude možné zistiť a vyhodnotiť, ako sa bude vyvíjať v budúcnosti vzdelávanie mal. dieťaťa, resp. či bude zo strany súdu potrebné ďalšie rozhodnutie. Nie je bez relevancie aj hľadisko vzniku a trvania pandemickej situácie v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, ktorá skutočnosť už cca od jari 2020 ovplyvňuje vzdelávanie v školách, a to najmä v zavedení dištančného vzdelávania v určitých časových obdobiach, čo kladie vyššie nároky na znalosti, zručnosti a čas rodiča, no predovšetkým dieťaťa, osobitne dieťaťa so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Aj v tomto kontexte súd má za to, že vzniknutý problém so vzdelávaním mal. dieťaťa je potrebné riešiť citlivo a postupnými krokmi.

21. Podľa § 166 ods. 2 CSP, ak sa v žalobe uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd konania spojil, súd môže niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď vychádzal z ust. § 52 CMP, pričom CMP pre tento prípad neobsahuje inú právnu úpravu. Naviac účastníci konania náhradu trov konania nenavrhli priznať.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Ružomberok písomne v 4 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí - rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak bola v rozhodnutí upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému (§ 370 ods. 1 CMP) pred uskutočnením výkonu rozhodnutia po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia alebo súčasne s vydaním tohto uznesenia môže súd vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti. (§ 378 CMP). Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, súd môže uložiť povinnému pokutu do 1 000 eur. Pokutu možno uložiť aj opakovane za každé porušenie povinnosti vyplývajúcej

z rozhodnutia. (§ 382 CMP). Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu a) rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, b) prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Súd odníme maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať. (§ 386 ods. 1 CMP).